

SÁCH

DEPT & DAL
PRODUCTIONS

RE-25555

Girage 10.000 exemplaires

1983

1983

1983

1983

1983

1983

1983

1983

1983

1983

1983

1983

1983

1983

1983

CON CÁ THẦN

của **HOANG-DAO**

CON CÁ THẦN HOÀNG ĐẠO

@TIEULUN 2024

Ngày xưa, ở một làng đánh cá miền bể, có một cậu học trò tên là Minh.

Cậu Minh hiếu học và thông minh, thầy dạy và bè bạn ai cũng mến yêu. Năm cậu lên mười ba, thân phụ cậu qua đời. Mẹ cậu khóc lóc quá thành bệnh. Nhà đã nghèo, lại nghèo thêm ; có đồng nào chạy thuốc thang hết cả. Minh, vì thế, phải thôi học về nhà giúp mẹ.

Từ đó, cậu học trò chăm chỉ đã trở nên một cậu bé đánh cá. Ngày ngày, cậu lang thang ở ngoài bãi biển, khi đi bắt ngao, khi đi câu cá. Tuy cậu tiếc không được theo học cho đến nơi đến chốn, Minh vẫn cố tươi cười làm lưng cho vui lòng mẹ. Mẹ con cậu sống

cuộc đời chật vật ấy, bữa đói bữa no, không còn mong có một tương lai tốt đẹp được.

Một hôm kia, Minh len lỏi vào những hốc đá mọc chom chөр ra ngoài biển, tìm chỗ câu.

Đến một nơi tĩnh mịch, Minh chọn một hòn đá lớn và phẳng ngồi thả câu. Cậu ngồi mãi không có một con cá nào lại đớp mồi. Đến chiều, lúc mặt trời đã kéo giải bóng Minh lên mặt biển, Minh toan đứng giậy ra về.

Vừa lúc ấy, Minh thấy phao động. Cậu sung sướng giật mạnh cần câu lên, và vui vẻ nhìn con cá cất cao lên khỏi mặt nước, lấp lánh trong bóng chiều. Một con cá to đương mắc trên lưỡi câu, một con cá dị kỳ, Minh chưa từng trông thấy bao giờ. Cậu cảm lấy ngấm ngấm, khen thẳm sắc đẹp của con cá. Vẩy nó đỏ thẳm

ở trên lưng, ánh bạc ở dưới bụng ; mắt nó trong xanh như hai hòn ngọc thạch, và hai bên mép nó, đâm ra hai cái râu đỏ giải.

Minh vừa toan bỏ cá vào giỏ, bỗng cậu nghe tiếng văng vẳng bên tai :

- Cậu tha cho tôi.

Minh kinh ngạc nhìn chung quanh. Nhưng cậu chỉ thấy một mình ngồi trên mỏm đá, trơ vơ ở bờ biển mênh mông.

Minh còn đương ngơ ngác, bỗng lại nghe thấy tiếng van lơn :

- Xin cậu tha tôi ra. Đối với cậu, một con cá vật thử là bao, nhưng đối với tôi lại là một việc quan trọng. Tôi sống, chết ở trong tay cậu, nhưng tôi chắc cậu sẽ thương tôi mà để cho tôi sống.

Minh ngạc nhiên hết sức, nhìn con cá. Con cá như biết ý, giương hai mắt nhìn lại Minh, ra vẻ van lơn, và miệng sẽ hé ra, ngậm lại, như muốn kêu cầu điều gì.

Minh ngẫm nghĩ :

- Tiếng nói ban nãy rõ là tiếng người, không biết có phải là ở miệng con cá này mà ra hay là vì ta mê hoảng nghe thấy.

Cậu mơ màng nhớ đến thuyết luân hồi của đạo Phật mà mẹ cậu thường nói đến, và bỗng đem lòng thương con cá kia, có lẽ cũng biết đau khổ, cũng biết sống là vui như cậu. Cậu bèn thả con cá dị kỳ xuống biển.

Con cá tỏ vẻ hoan hỉ, nhìn Minh gật đầu như để tỏ lòng cảm tạ rồi vẫy đuôi bơi đi.

Đêm hôm ấy, Minh vừa chợp mắt bỗng thấy một trang phong lưu công tử, mặt mũi khôi ngô, mắt sáng và trong xanh, mình khoác chiếc áo gấm hồng giát bạc, đầu đội một thứ mũ kỳ lạ, nạm kim cương lóng lánh, hai bên có hai cái tua đỏ rủ xuống hai vai. Trang thiếu niên ấy bước vào kính cẩn chào Minh mà nói rằng :

- Cảm ơn em đã cứu sống anh. Đối với mỗi từ tâm của em, anh biết lấy gì đền ơn cho vừa.

Minh ngơ ngác nhìn người thiếu niên, như muốn hiểu người ấy nói gì.

Người thiếu niên mỉm cười :

- Em vừa tha chết cho anh ban chiều, em không nhớ ư ? Anh là con vua Long-vương, nhân hôm nay trời dậu đội lột cá đi hóng mát, ngờ đâu tham mồi đến nỗi nếu không gặp em thì thiệt mạng rồi. Vậy em là ân nhân của anh.

Minh khiêm tốn đáp :

- Em có làm gì đâu, mà nói ân với huê.

Long tử nói :

- Em đừng khiêm tốn nữa, anh biết bụng em rồi. Hôm nay anh đến đây là vì anh biết nhà em nghèo, anh muốn giúp. Mai

em ra ngoài bể, đến chỗ hôm qua lặn xuống đáy biển, và nếu em có can đảm, em sẽ được sung sướng. Anh sẽ tâu với phụ-vương anh cho em hộp châu báu của Thủy tinh cung.

Nói xong, biến mất. Minh giật mình tỉnh dậy, té ra một giấc chiêm bao.

Sáng hôm sau, Minh vác cần câu đến mỏm đá hôm trước ngồi. Cậu bỗng thấy con cá thần lượn lên mặt nước nhìn cậu rồi lặn xuống.

Minh vốn là một cậu bé can đảm. Và như mọi đứa trẻ con nhà chài lưới, cậu biết bơi. Minh bèn lấy hơi nhảy xuống biển. Tự nhiên, cậu thấy thanh thoi như đi trên cạn, mở mắt nhìn được tứ phía và thở hơi rất dễ dàng. Minh ung dung đi mãi xuống, nước mỗi lúc một sâu, và ánh sáng mỗi lúc một thêm xanh. Một lúc lâu, Minh không thấy cát ở dưới chân nữa, và chung quanh, Minh thấy những cây cối lạ lùng, những cây xanh hô đỏ, tím, đủ các màu rực rỡ, những cây giống vĩ đại kết vòm ở trên lối đi, lọc một thứ ánh sáng xanh và mát. Trong cái cảnh rực rỡ ấy, đủ các thứ cá, tôm lượn đi lượn lại.

Bỗng một con cá nhà táng từ xa vọt bơi lại, rất nhanh. Khoảnh khắc, con cá ấy đã đến trước mặt Minh, miệng há ra thật rộng, răng nhe ra trắng và sắc, mắt trợn trừng trông rất hùng hổ, như muốn nuốt sống ngay Minh. Minh không, sợ hãi, cứ mạnh dạn bước. Tức thì con cá mập tỏ vẻ sợ sệt quay mình lui mất.

Ngay lúc ấy, trong đám giong, Minh nhận ra con cá thần hôm trước quẫy đuôi lại quán quít lấy cậu ra vẻ mừng rỡ, rồi ve vẩy đuôi đi như muốn dẫn đường cho cậu đi,

Minh theo con cá đi vào một con đường hẻm và tới trong khe đá. Đi hết khe đá, Minh bưng mắt nhìn. Trước mặt, một tòa lâu đài nguy nga đồ sộ bằng pha lê nổi bật lên trên một bãi cát trắng mênh mông. Trên cổng kết bằng san hô đỏ ối, ba chữ nho « Thủy tinh cung » bằng sà cừ lấp lánh đủ năm màu. Minh vui vẻ lại gần. Hai bên cổng, bỗng có hai con tôm hùm khổng lồ dơ hai cặp càng to bằng cánh cửa một ra cấp Minh.

Minh kinh hoảng, nhưng nhớ lại lời dặn của Long-tử bèn lấy vẻ thản nhiên bước tới. Hai con tôm hùm thấy vậy thốt nhiên trở nên hiền lành, cúi mình xuống chào và dơ càng mở cổng rộng ra. Minh tiến thẳng vào, trong lòng hồi hộp.

Minh thấy mình đứng giữa một gian phòng rộng mênh mông ; những cột nhà khổng lồ bằng nước đá trong suốt đâm vọt lên trên trần ngọc thạch ; trên tường, những phiến pha lê sắc cạnh chiếu ra một thứ ánh sáng ngũ sắc.

Minh đương ngơ ngác nhìn, Long-tử đã bước đến ân cần tiếp rước. Minh theo Long-Tử bước lên một tấm thảm rêu xanh rờn, êm hơn nhung, vào trong một cái điện ấm áp, làm toàn bằng san hô.

Trong điện ấy, Long vương ngồi trên một cái ngai nạm kim cương lóng lánh. Hai bên văn võ bách quan đứng hầu. Một bọn hải thần lấy ốc bể làm sáo, lấy răng cá ông voi làm đàn, hòa nhạc rất là vui vẻ.

Minh cúi chào Long vương. Long vương tươi cười phán rằng:

- Em ngồi chơi. Em là ân nhân của con ta, tức là ân nhân của ta. Nhà em nghèo khó, ta muốn đem ít chân báu vàng bạc tặng

em, nhưng theo lệ dưới thủy cung, em phải can đảm đến tận dưới đáy biển, vào động « Hải đế » lấy kho vàng đem đến đây mới được.

Minh nghĩ đến mẹ già, bèn tâu rằng :

- Xin vàng lệnh. Dầu khó khăn đến đâu em cũng không dám từ, chỉ mong sao mẹ em được sung sướng lúc tuổi già.

Long vương khen rằng :

- Em hiếu thảo như vậy thì thế nào cũng thành công.

Bên truyền lệnh cho thái-tử dẫn Minh đi.

Long tử đưa Minh ra khỏi thủy-cung, cầm tay cậu bé mà dặn rằng :

- Em phải đi một mình mới được. Em nên nhớ kỹ rằng nếu can đảm và sẵn lòng giúp người thì ắt là sẽ có kết quả hay.

Long tử lại chỉ một con đường nhỏ uốn khúc trong giòng biển mà nói rằng :

- Em cứ theo con đường này mà đi, kỳ bao giờ đến động « Hải đế ». Thôi, xin chúc em đi được may mắn.

Nói rồi, trở về Thủy-cung. Minh theo con đường nhỏ rảo bước. Con đường đi lên vào hai dãy núi, càng đi càng thấy nhỏ dần. Bỗng Minh thấy sừng sững trước mặt một giãy núi lởm chởm, trông như một cái lâu đài đồ nát, rêu phong, giòng phủ, trong một thứ không khí âm u lạnh lẽo.

Minh rùng mình sờn gai ốc. Những chuyện hoang đường Minh nghe kể hồi còn bé trở lại ám ảnh tâm trí, những chuyện ác thần bễ Đông hóa phép làm sụt đất, khiến cả một tỉnh thành lớn như tỉnh lỵ Nghệ-an chìm xuống đáy biển, những truyện ác thần bắt giam kẻ tò mò lặn xuống xem vào trong ngục tối.

Nhưng Minh nghĩ đến lời dặn của Long tử, bạo dạn bước theo con đường nhỏ. Đến một cái hang tối, chỉ một người chui lọt, Minh cũng can đảm lách mình vào.

Chợt Minh nghe bên cạnh mình có tiếng động ầm ầm như núi lở, rồi lại im. Minh kinh hãi, nhưng cậu tò mò đẩy một hòn đá ra nhòm sang. Tự nhiên, có một cái lỗ hồng lớn hiện ra, to dần lên. Thành thử trong giây phút, Minh đã thấy mình đứng trong một cái động lớn, thạch nhũ rủ xuống lóng la lóng lánh.

Minh nhìn hai bên, kinh ngạc. Hai dãy người mặt nhợt nhạt, khoác áo vải sô dài lê thê, đứng lặng yên không nói, không cử động. Sự lặng im ghê gớm, khiến Minh lạnh toát cả người.

Những người ấy hình như không để ý gì đến Minh cả, nên Minh cố trấn định tinh thần, mạnh bạo bước thẳng. Chợt một trong đám người ấy rũ tóc xuống pheo phào nói như người sắp tắt hơi :

- Thằng bé kia đi đâu mà dám cả gan vào đây ?

Minh ung dung đáp :

- Tôi đi tìm kho vàng của Long vương.

Con ma - vì chính người nhợt nhạt ấy là ma - cười gằn bảo :

- Mi không sợ chết à ?

Minh cứng cáp trả lời :

- Không.

Con ma dịu lời bảo :

- Nếu thế thì ta làm ơn chỉ đường cho mi. Mi phải bước qua cái ao nước sôi kia kìa.

Nói rồi cất tiếng cười lạnh lẽo. Minh nhìn về phía con ma trở, thấy một cái ao sâu, nước đang sôi sùng sục, hơi bay lên nghi ngút.

Minh đánh bạo bước xuống ao.

Lạ thay ! Minh để chân xuống nước không thấy nóng bỏng mà thấy êm dịu và thân thể Minh tự nhiên hóa ra nhẹ nhàng có thể đi trên mặt nước mà không chìm. Lúc ấy, Minh mới hiểu rằng lòng can đảm là một lá bùa hộ thân rất hiệu nghiệm.

Sang bờ ao bên kia, Minh lại đi theo con đường nhỏ.

Chợt Minh lắng tai nghe. Có tiếng rên rĩ ở phía trước mặt. Minh tiến nhanh lên, thấy ở cạnh đường một con chiên sắc trắng bị ai buộc vào một tảng đá bằng một chiếc giây ngũ sắc. Chính con chiên ấy đang rên rĩ thiết tha. Động lòng thương, Minh vội cởi trói cho con chiên.

Vừa cưới xong, con chiêm biến mất, và Minh rệt mình trông thấy trước mặt một cô con gái nhỏ cực kỳ sinh đẹp, mắt trong và tóc tơ đen nhánh. Cô con gái mặc một chiếc áo lụa mỏng màu quan lục, và hai bên giải tai, hai hột ngọc chân châu lóng lánh.

Cô con gái cất tiếng trong như tiếng suối thỏ thẻ :

- Cảm ơn cậu đã cứu em. Em vốn là long nữ ở Thủy cung, đưa chúng bạn đi hái hoa dưới đáy biển bị Ác thần Đông Hải phù phép bắt hóa ra con chiêm trói buộc ở đây. May có cậu đến cứu, ơn ấy không bao giờ em dám quên.

Long nữ ngừng lại, suy nghĩ một giây rồi hỏi Minh :

- Cậu đi tìm kho vàng của Long vương phải không ?

- Quả có thể.

- Thế thì may cho cậu đã gặp em. Cậu cứ an tâm can đảm mà đi, dầu gặp sự nguy hiểm cũng cứ điềm tĩnh là đến nơi đến chốn.

Long nữ nói đến đây cúi xuống lật tảng đá lấy ra một lọ nước hoa và một mũ nôi nhỏ đưa cho Minh và bảo rằng :

- Cậu cầm hai thứ bảo vật này, hễ lâm nguy thì vẩy nước hoa vào pho tượng nào ở gần cậu. Rầy xong lọ nước hoa thì vứt đi còn chiếc mũ cậu phải cẩn thận đội lên đầu.

Minh ngạc nhiên hỏi :

- Giữ để làm gì ?

- Em không có thể nói cho cậu biết trước được, sợ lộ thiên cơ. Chỉ xin cậu giữ lấy cẩn thận, và nếu cậu chịu khó suy nghĩ, cậu sẽ thấy rõ lúc ứng dụng. Và nhất là nếu cậu đừng sợ sệt gì cả, và đừng tham lam quá độ, cậu sẽ được như ý.

Cậu nói vừa rút, hình ảnh tiên nga nhạt dần, và trong chớp mắt, Minh chỉ còn kịp trông thấy một làn khói trắng theo gió tan đi.

Còn lại một mình, Minh thấy nỗi buồn cô độc thấm thía vào tâm hồn. Nhưng Minh can đảm đuổi hết sự lo buồn, nhất quyết chỉ nghĩ đến một điều : là đi, đi cho đến khi đạt được mục đích.

Minh bỏ lọ nước hoa vào trong túi; đội mũ lên đầu tiến thẳng. Con đường đi sâu xuống, theo xoáy chôn ốc đi mãi đến một-cái hầm. Trước cửa hầm, có treo một cái biển đề hai chữ « Hải-đề-động » Minh bụng bảo dạ : « Đây rồi ».

Ngay lúc ấy, ở hai bên cửa hầm, một lũ quỷ hình thù kỳ quái, cầm dao sáng quắc nhảy sồ lại xúm chung quanh Minh. Minh cố nén sự kinh sợ, mạnh dạn bước lên. Tức thì, một tiếng nổ ầm và lũ quỷ biến đi trong một đám khói khét lẹt.

Và cánh cửa hầm từ từ mở. Minh nhìn vào, thấy động tối om. Mãi tận trong cùng, dưới một phiến đá hình giáng kỳ đi, trông như một con quái vật, Minh mới thấy leo lét một ngọn đèn xanh như lửa đom đóm. Một thứ hơi lạnh lẽo xông lên, chẹn lấy cổ họng Minh.

Minh quả quyết bước vào.

Trong động vắng tanh, không có một ai. Dưới ánh đèn leo lét, Minh định thần nhìn kỹ, cũng chỉ thấy một pho tượng khổng lồ ngồi trên bệ đá, trông phảng phất giống những tượng ông Ác, ông Thiện, cậu thường trông thấy trong các chùa.

Minh dặng hắng một tiếng, nhưng không có tiếng trả lời ; cậu chỉ nghe thấy tiếng cậu vang trở lại. Minh bèn đi vòng quanh tìm kho vàng. Minh bỗng kêu lên một tiếng : cậu vừa dẫm lên một vật gì đấy. Cậu cúi xuống xem, và lấy làm mừng khi nhận ra vật ấy là một hộp bằng sắt, khóa rất kỹ lưỡng, trên mặt đề một giò chữ. «Đây là kho vàng của Long vương»`

Đến lúc cậu ngẩng đầu lên, Minh không thấy cửa vào đâu nữa : cậu đã bị chôn sống trong một cái động kín mít, với kho vàng của Long vương.

Trong lúc hoang mang ấy, Minh chột nhìn lên mặt pho tượng ông Ác. Cậu cố cắn răng mới khỏi kêu rú lên : hai con mắt không có lòng đen của pho tượng như đương nhìn cậu, và cái miệng rộng của pho tượng đương nhếch lên cười một cách lặng lẽ.

Minh lạnh toát cả người, cố nén sự cảm động. Cậu nghĩ đến lời cô long nữ, bèn cầm chai nước hoa vẩy vào pho tượng. Tức khắc, pho tượng sôi lên sùng sục, khói bay lên nghi ngút. Pho tượng ông Ác bèn đứng thẳng dậy, mạnh đến nỗi đá chung quanh lở ầm ầm như sấm.

Pho tượng giơ tay sờ soạng trước mặt và cất tiếng dữ dội hỏi rằng :

- Thằng bé con kia, sao dám đến quấy nhiễu ta ?

Minh bạo đạn trả lời :

- Tôi đến tìm kho vàng của Long vương.

Pho tượng cười lên một tiếng ghê gớm :

- Mi có biết ta là ai không ? Ta là Ác thần mù ở biển Đông. Ta giữ kho vàng của Long vương, mi là ai mà dám đòi lấy đem đi. Mi không nhìn chung quanh động của ta ư ? Toàn là xương người, xương những kẻ táo bạo dám đến trêu ta. Mi sợ ta, thôi không lấy vàng nữa thì may ta tha chết cho.

Minh thẳng thắn đáp :

- Mục đích của tôi là lấy kho vàng của Long vương thì thế nào tôi cũng phải lấy. Còn ông, ông phải đưa tôi ra khỏi động này.

Tự nhiên, nghe lời nói cứng cỏi, Ác thần đầu dụ :

- Ngươi cũng khá can đảm đấy. Ngươi muốn ta đưa ra khỏi động, được, ta cũng chiều lòng, nhưng ngươi phải biết : ra khỏi động thì bất cứ vật gì ở dưới tay ta là thuộc quyền sở hữu của ta.

Nói đoạn, Ác thần mù sờ soạng lại chỗ Minh đứng ném lấy cậu bé.

Minh sợ quá, nghĩ thầm rằng lần này thì khó mà thoát nạn được.

Trong lúc ấy, may sao cậu lại nhìn thấy chiếc mũ nôi cầm ở tay. Cậu nhớ đến lời dặn của Long nữ và cố suy nghĩ để tìm cách thoát thân.

Bỗng cậu nghĩ ra một kế, vừa đội mũ nôi lên đầu vừa mỉm cười nói với Ác thần rằng :

- Ông nắm tôi thế này thì đi làm sao được. Chi bằng ông đặt tôi xuống đất để tôi dẫn đường cho ông đi.

Ác thần cười gằn bảo :

- Đề cho chạy trốn ấy à ? Không được.

Minh điềm nhiên nói :

- Thì ông cứ nắm lấy đầu tôi chứ gì.

Ác thần nhe răng cười âm lên :

- Ừ, thế thì được.

Bèn thả Minh xuống đất, một tay để lên đầu Minh, còn một tay đẩy một hòn đá ra.

Tức thì biện ra một lỗ hổng lớn. Minh chui vào trước và Ác thần theo sau, tay vẫn lăm lăm nắm lấy đầu cậu bé. Đi được một quãng, lỗ hổng to ra và sáng hơn lên. Minh rùng mình khi thấy ngay sát cạnh cận, âm khí hiện thành hình người quần lấy nhau, nhảy múa và thì thầm nói những chuyện kinh khủng.

Minh nhắm mắt lại và can đảm bước đều đều.

Một lúc lâu, Ác thần dừng chân lại. Trước mặt hai người, là con đường nhỏ Minh đã đi qua, và xa xa, Minh trông thấy lâu đài của Long vương tươi sáng như sự hy vọng.

Ác thần cười lên một tiếng dữ tợn và nói rằng :

- Thế là ta đã đưa người ra khỏi động rồi.

Minh đáp :

- Vâng, xin cảm ơn Ác thần.

Ác thần nhe răng nói :

- Con ơi, chớ vội cảm ơn. Người là nô lệ của ta rồi.

Nhưng Minh, nhanh như cái cắt, ngồi sụp xuống, khiến cho tay của Ác thần ném trượt phải cái mũ nồi, rồi văng mình chạy đi thật nhanh.

Khi đã hơi xa rồi, Minh đứng lại cười chế giễu mà nói rằng :

- Cái vật ở dưới tay Ác thần, mới là của Ác thần. Ác thần muốn đem nó về làm nô lệ hay làm gì tùy ý.

Ác thần nghe nói nổi giận, vò nát cái mũ nồi cầm trong tay, gầm thét âm âm, khiến cả miền duyên hải Trung kỳ rung chuyển như bị động đất, nhưng không làm gì được, đành tiu nghỉu lần mò trở vào trong động.

Bỗng Minh thấy có người lúi áo. Cậu quay cổ lại nhìn, rất mình. Một người kỳ quái, nửa thân trên thì rõ ra hình một người con gái đẹp, nhưng nửa dưới lại là một cái đuôi cá lớn, đang bơi bên cạnh Minh. Người ấy giơ tay núng áo Minh hỏi :

- Em đi đâu mà tất tả thế ?

Minh vừa đi vừa trả lời :

- Tôi đi về đằng kia.

- Em về thủy cung à ?

- Vâng.

- Thế thì phải rồi. Em lấy được hộp châu báu này ở động Hải để đem về nộp cho Long vương phải không ?

Minh thật thà trả lời :

- Vâng.

Người con gái cười bảo :

- Em đã lấy được hộp châu báu, nên nghe lời chị mà trốn về nhà thôi. Chị sẽ đưa em lên mặt biển, em đừng sợ.

Minh đáp :

- Cảm ơn cô có lòng tốt. Nhưng hộp châu báu này không phải là của tôi mà là của Long vương. Vậy bổn phận tôi là phải đem nó nộp trả người.

Người con gái đuôi cá cười gần đáp :

- Đem trả Long Vương ? Sao em đại thế ? Long Vương sẽ tranh lấy hết cả của cải, vàng ngọc, không chia cho em tí gì đâu. Em không tin thì trông đây này.

Vừa nói, người con gái vừa niệm chú trở tay về phía Thủy cung. Tức thì, tòa lâu đài như có một sức mạnh gì kéo lại gần

và trong giây phút, Minh thấy mình đứng núp trong một gian phòng nhỏ, ngay cạnh điện Long vương. Cậu rật mình, vì cậu vừa nghe rõ tiếng Long vương cười cười nói nói với cận thần : « Thăng bé nó sắp về rồi đây. Hễ nó về thì bắt nó đem nộp châu báu cất vào kho, rồi đuổi nó đi, nghe chưa ? »

Không hiểu đó là phép của người con gái đuôi cá, Minh buồn rầu và chán nản muốn kêu lên một tiếng. Bỗng, điện Long vương đã biến đi đâu mất. Cậu thấy mình vẫn đứng nguyên chỗ cũ, Thủy-tinh-cung vẫn ẩn hiện trong giòng biển ở xa và bên cạnh cậu, người con gái dị kỳ đương tùm tùm cười nhìn cậu.

Minh ngạc nhiên nói :

- Ô hay ! tôi ở đâu đây ?

Người con gái đáp :

- Chị vừa làm phép cho em được nghe lõm câu chuyện của Long vương. Em đã biết rõ bụng dạ của ông ta rồi, vậy em nên theo chị trốn lên bộ thôi.

Nói rút lời, người con gái cầm lấy tay Minh ra hiệu bảo cậu bấu lấy đuôi để bơi lên mặt biển. Nhưng Minh nhìn thẳng vào mặt người con gái :

- Tôi không trốn theo cô được. Châu báu ở trong hộp này là của Long vương, bốn phen tôi là phải đem nộp trả người ta. Còn người ta có cho tôi ít nhiều hay không, cái đó là tùy lòng tốt của người ta. Dẫu Long vương không cho tôi gì cả, tôi cũng đành lòng.

Nghe nói, người con gái nổi giận bảo :

- Em cả gan cưỡng lời ta, được lắm. Kể đó cũng là một điều may cho em, vì nếu em tham lam thì đã bị ta ăn thịt rồi. Nhưng ta cũng chưa tha cho em đâu.

Người con gái bèn há miệng thổi mạnh một cái. Tức khắc, như gặp cơn gió lớn, sóng nổi lên ầm ầm cuốn Minh trôi băng đi rất mạnh. Một lúc lâu, thấy sóng đỡ mạnh, cậu cố đứng xuống đất, định thần nhìn ra chung quanh : bốn phía toàn là cát trắng mênh mông, chỉ thỉnh thoảng có một đám giông sơ sác, lá vàng úa.

Nhưng Minh không sồn lòng, liều gan bước đi, nghĩ thầm :

- Đứng khóc ở đây vô ích. Ta cứ đi may ra thì thoát nạn.

Đi được một thôi đường. Minh thấy đói bụng. Cậu thò tay vào túi, mừng nói một mình :

- Thật là may. Cơm ta đem theo từ sáng đến bây giờ vẫn còn nguyên.

Cậu rút bọc cơm nắm ra, ngồi xuống cát định bắt đầu ăn. Bỗng đằng sau một đám giông kia, Minh thoáng thấy một người nằm sóng sượt. Cậu không thấy sợ, chỉ nghĩ đến việc cứu người. Cậu vội vàng đứng giậy, chạy lại gần xem : người ấy gầy gò và xanh xao, mắt nhắm nghiền, nhưng ngực còn thoi thóp thở. Minh mừng lắm cúi xuống nâng đầu người ấy giậy và định gọi thì người ấy đã sẽ mở mắt nhìn Minh nói :

- Tôi đói lắm, em có gì cho tôi ăn, tôi sắp lả đi rồi.

Trong khi ấy, Minh cũng thấy đói, đói một cách lạ lùng, còn cào cả ruột, mệt mỏi cả người. Nhưng Minh không chút do dự, vội lấy nắm cơm của cậu đưa cho người kia.

Người ấy cầm lấy ăn, ôn tồn bảo Minh :

- Em thực là người tốt bụng, đương đói thấy người khác đói hơn là nhường ngay miếng cơm của em.

Rồi ngồi dậy, mỉm cười nói tiếp :

- Nhưng anh không đói đâu. Anh là thần giữ bãi sa mạc này, biến hình ra người đói để thử lòng em. Nếu em xấu bụng, không biết thương người, thì em sẽ bị giam xuất đời trong bãi sa mạc này. Nhưng em đã tỏ ra em là một người đáng được sung sướng và ta rất vui lòng đưa em về điện Long vương.

Nói xong, người ấy rung mình một cái, biến thành một con rùa lớn, nghiêng mình như có ý bảo Minh trèo lên lưng. Minh vâng theo, tức thì rùa bơi thật nhanh về phía đông. Và trong chớp mắt, con rùa đã bơi đến trước cửa Thủy cung, đứng dừng lại. Minh bước xuống, vừa tỏ lời cảm ơn xong thì con rùa bơi đi mất.

Minh còn ngơ ngẩn đứng nhìn thì Long tử ở trong điện chạy ra đón vào. Long vương trông thấy mừng rỡ phán rằng :

- Em nghĩ hay làm những điều gì, ta đã biết hết cả. Và ta rất lấy làm hài lòng. Em đã tỏ ra em là một cậu bé con can đảm, khôn ngoan và có lòng nhân hậu. Những nét tốt ấy, em ạ, quý giá hơn châu báu em đem về cho ta nhiều lắm.

Rồi Long vương chỉ hộp châu báu sai hải thần mở ra xem. Hộp mở nắp ra, Minh thấy hoa cả mắt ; trong hộp, kim cương, mã não, vàng và ngọc thi nhau mà phô sắc đẹp.

Long vương ngấm nghĩa một lúc, rồi mỉm cười bảo Minh rằng :

- Tất cả châu báu vàng bạc của Thủy cung đều cất ở trong hộp này, nay em đã có công lấy được đem về đây thì là của em, em đem về mà dùng.

Minh vội vàng đứng giậy nói :

- Em xin cảm ơn lòng tốt của nhà vua. Nhưng đây là tất cả kho châu báu của Thủy phủ, em không dám đoạt lấy một mình. Em chỉ xin một ít vàng bạc để về nuôi mẹ già thôi.

Long vương vui vẻ phán rằng :

- Em thực là một cậu học trò đáng yêu, không biết tham của là gì. Câu ta nói cũng là để thử lòng em : nếu em quá tham nhận ngay, thì hộp châu báu sẽ bay về Đông hải mất. Nhưng em đã không tham của thì tất cả bảo vật này là của em hết. Ta rất vui lòng trao cho em, vì ta chắc em sẽ biết dùng nó một cách hợp với ý muốn của ta và những nét tốt của em, nhất là hợp với lòng vị tha của em.

Nói xong, Long vương vui vẻ quay lại cận thần truyền mở tiệc thết đãi cậu bé Minh.

Minh vội vàng tìm lời từ chối, vì sợ mẹ ở nhà không thấy về lo sợ.

Long vương không ép, sai giắt một con cá ngựa lớn ra, đem hộp châu báu buộc vào cổ, rồi mời Minh lên lưng.

Lúc ấy, Long tử và cô Long nữ xinh xắn cậu đã cứu thoát vừa bước tới. Hai người đến trước mặt Minh, tỏ lời cảm tạ, rồi mỗi người đưa biếu Minh một thứ, Long tử một hộp san hô và hồ phách, còn Long nữ thì một chuỗi hạt chai rất lớn.

Minh từ chối không được, đành phải nhận lấy rồi từ tạ mọi người trèo lên mình cá ngựa, trong lòng vui sướng.

Cá ngựa rẽ sóng đi.

Và lúc Minh quay cổ lại, cô Long nữ còn đứng trước thềm nhìn theo và cất tiếng gọi với :

- Khi nào thông thả lại xin mời cậu xuống chơi với em.

Lúc Minh lên khỏi mặt biển, trời đã sế chiều. Trên bãi biển vắng tanh, ánh tà nhuộm vàng những cây phi-lao, Minh thấy có vẻ rực rỡ như có ý đón mừng cậu. Vui vẻ, Minh vác hộp châu báu chạy một mạch về đến nhà.

Thấy con về, mẹ cậu mừng rỡ hỏi han. Minh ngồi kể chuyện lại cho mẹ nghe, và bà cụ lúc lo sợ cho con, lúc vui sướng hiện ra nét mặt. Đến lúc Minh mở hộp ra cho bà cụ xem, bà cụ hoảng hốt nhìn ngọc vàng lóng lánh, rồi bà cụ ôm lấy con mà khóc nức nở, tuy trong lòng bà cụ sung sướng lắm.

Từ hôm ấy, hai mẹ con không còn lo đói khó nữa. Minh bỏ ít tiền ra sửa sang lại nhà cửa cho sáng sủa rộng rãi, nhưng cậu vẫn không quên làm việc như trước, hoặc đi câu, hoặc ngồi đan lưới bán.

Một hôm kia, Minh nói với mẹ rằng :

- Nhà ta nay đã khá rồi, con lại muốn lại đi học, mẹ ạ.

Bà mẹ đáp :

- Mẹ cũng đã nghĩ đến điều ấy. Chỉ có học mới khôn ra được, mẹ vẫn biết thế và muốn cho con đi học lắm. Nhưng mẹ còn ngần ngại một điều. Mẹ thì già rồi, mà con lên tỉnh theo học, mẹ phải ở nhà một mình không chắc có chịu nổi sự buồn phiền không.

Hai mẹ con bàn định hồi lâu. Sau cùng, Minh chợt nghĩ ra, nói với mẹ ;

- Mẹ ạ, Long vương lúc cho con hộp châu báu, có dặn con nên đem dùng cho hợp với lòng vị tha. Nay con tưởng ta bỏ tiền ra lập trường học cho cả làng cũng là làm một việc có ích cho người mà con cũng có chỗ học tập.

Bà mẹ cậu Minh vốn là một hiền mẫu, nghe lời con lấy làm vui mừng lắm. Và ngay hôm sau, bà cụ mượn người dựng nhà, mua bàn ghế, mời giáo sư về mở trường dạy học.

Không bao lâu, bao nhiêu trẻ con trong làng đều đến trường ấy học tập, vì bà cụ nhân từ kia đi từng nhà khuyên mời, và cấp giấy bút cho những học trò nghèo. Cậu Minh học lại rất là chăm chỉ, và ít năm sau, đã trở nên một ông giáo nhỏ. Cậu vui sướng vì đã bắt đầu làm được việc có ích cho người nhưng cậu không lấy thế làm tự túc.

Cậu gửi mua sách và báo chí về đọc, cố học thêm và lúc nào cũng sẵn lòng giúp ích cho người khác. Cậu nói với mẹ xuất tiền ra mở chợ, lập nhà thương, đóng thuyền mua lưới giúp dân chài nghèo. Dần dần, ở vùng biển ấy, dân cư ai nấy đều được no ấm, mà phần nhiều là nhờ ở kho vàng của Long vương cả.

Chiều chiều, lúc ánh tà dương nhuộm hồng những đám mây bông trôi ở chân trời, Minh ra đứng ngoài bãi cát nhìn những chiếc thuyền lớn chở đầy cá ở mãi ngoài khơi trở về, cậu thấy trong lòng vui vẻ và cảm ơn thâm Long vương đã làm cho cả một vùng được phong phú sung sướng.

Nhưng dân vùng ấy lại nghĩ rằng đó là nhờ ở lòng vị tha của mẹ con cậu. Họ nghĩ như vậy có lẽ đúng với sự thực hơn, vì nếu Minh không biết yêu người khác như yêu thân mình thì kho vàng kia cũng đến vô dụng như lúc còn nằm ở dưới đáy biển Đông.